

TALE

26. januar 2016

J.nr. 16/00970

Arbejdsmarkedsfastholdelse
MRA

Ministerens tale til samrådsspørgsmål (den 3. februar 2016)

Samrådsspørgsmål Ø

Ministeren bedes redegøre for baggrunden for, at regeringen har besluttet at fjerne muligheden for, at socialøkonomiske virksomheder kan fravige rimelighedskravet, jf. bekendtgørelse om forsøg på beskæftigelsesområdet. Der henvises til <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176594>

Samrådsspørgsmål Å

Ministeren bedes redegøre for, hvordan regeringen fortsat vil sikre, at førtidspensionister har mulighed for at komme tættere på arbejdsmarkedet via socialøkonomiske virksomheder?

Samrådsspørgsmål AA

Ministeren bedes redegøre for, om ministeren finder, at regeringens beslutning om at fjerne muligheden for, at socialøkonomiske virksomheder kan fravige rimelighedskravet, vil gøre det danske arbejdsmarked mere eller mindre rummeligt, jf. bekendtgørelse om forsøg på beskæftigelsesområdet. Der henvises til <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176594>

Samrådsspørgsmål AB

Ministeren bedes gøre rede for, hvorvidt - og i givet fald hvordan - regeringen ønsker at skabe et rummeligt arbejdsmarked, der sikrer, at flere mennesker har mulighed for at komme tættere på arbejdsmarkedet?

Samrådsspørgsmål AC

Hvad er ministerens holdning til, at livskvaliteten bliver forringet for mange førtidspensionister, der efter ministerens nye bekendtgørelse ikke længere kan få dispensation til at arbejde i socialøkonomiske virksomheder, der er nonprofitforetagender med et socialt sigte? Der henvises til <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176594>

Samrådsspørgsmål AD

Kan ministeren garantere, at de førtidspensionister, der efter ministerens beslutning fremover ikke får lov til at arbejde i socialøkonomiske virksomheder, vil få et andet job med arbejdsopgaver og arbejdstimer, der er afpasset efter deres formåen?

Samrådsspørgsmål AE

Hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at få mange flere arbejdsgivere til at leve op til deres sociale ansvar og ansætte medborgere med psykiske, sociale eller fysiske problemer?

- Tak til spørgerne for på dagens samråd at give mig mulighed for at tale om, hvordan vi kan få flere udsatte borgere ind på arbejdsmarkedet.
- Jeg har i alt modtaget syv spørgsmål til dagens samråd. Da de syv spørgsmål er tæt forbundne, vil jeg besvare dem samlet.
- Jeg vil først redegøre overordnet for regeringens ambitioner og initiativer i forhold til det rummelige arbejdsmarked og reformen af førtidspension og fleksjob.
- Herefter vil jeg besvare den del af spørgsmålene, der handler om socialøkonomiske virksomheder samt forsøget med lempelse af rimelighedskravet for førtidspensionister i løntilskud.
- I den sidste del af min besvarelse vil jeg komme ind på de aktuelle initiativer og indsatser, der findes for personer med nedsat arbejdsevne.

*Spørgsmål AB om det rummelige arbejdsmarked
(Leif Lahn):*

- Vi har en fælles opgave i at skabe et arbejdsmarked, hvor borgere på kanten af arbejdsmarkedet får mulighed for at være en del af arbejdsmarkedet, og hvor virksomheder, der retter

sig mod en bestemt målgruppe af ansatte har adgang til den arbejdskraft, som de har behov for.

- Der er over 700.000 borgere i udkanten af arbejdsmarkedet, som har behov for en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Et rummeligt arbejdsmarked er et vigtigt bidrag til både at få flere væk fra offentlig forsørgelse og give kvalitet i tilværelsen.
- En af grundene til at et bredt flertal i Folketinget vedtog reformen af førtidspension og fleksjob var netop, at flest muligt skal i arbejde og forsørge sig selv.
- Heri lå også, at færrest muligt skal ende på varig, passiv forsørgelse, som førtidspension jo er.
- Med reformen af førtidspension og fleksjob fik mennesker med lille arbejdsevne mulighed for at få et fleksjob.
- I dag er der ca. 14.000 personer, der arbejder i fleksjob på 10 timer eller derunder. Det er mennesker med en meget begrænset arbejdsevne, som har fået mulighed for at blive en del af arbejdsmarkedet.

- Intentionen med reformen var, at mennesker med en potentiel arbejdsevne skal have hjælp til at udvikle den, så de ikke ender på førtidspension.
- Og reformen har været en succes: Tilgangen til førtidspension er faldet, især for de unge.
- Mange får i dag et lille fleksjob eller et tværfagligt ressourceforløb, hvor de kan udvikle deres arbejdsevne.
- Det synes jeg, vi skal være glade for.
- Men det er også klart, at vi stadig har en stor opgave med at få endnu flere mennesker med nedsat arbejdsevne ind på arbejdsmarkedet.
- Her er den virksomhedsrettede indsats helt afgørende. Vi ved, at det at komme ud på en rigtig virksomhed, er det, der hjælper folk i arbejde.
- Når det gælder vores mest udsatte borgere, skal det selvfølgelig være med den støtte og de skånebehov, den enkelte har brug for.
- Det er også vigtigt, at det er en indsats, som sikrer, at der ikke sker konkurrenceforvridning og fortrængning af ordinært ansatte.

- Her spiller rimelighedskravet en vigtig rolle.
- Formålet med rimelighedskravet er at undgå fortrængning af ordinære arbejdspladser, og at sikre, at løntilskud og virksomhedspraktik foregår i rammer, der er så tæt på ordinære jobs som muligt.
- Det er nemlig det at være på en rigtig arbejdsplads med rigtige arbejdsopgaver, der giver erfaring, kompetencer og motivation til at være en del af arbejdsmarkedet.
- Jeg vil i den forbindelse gerne fastslå, at jeg mener, at de socialøkonomiske virksomheder er et godt supplement til den ordinære beskæftigelsesindsats for den gruppe af borgere, hvis arbejds-evne er meget nedsat.
- Socialøkonomiske virksomheder kan have en klar og væsentlig betydning i vores støtte til mennesker, der har komplekse udfordringer, og som står uden for eller på kanten af arbejdsmarkedet.
- Socialøkonomiske virksomheder kan nemlig være med til at øge livskvaliteten og vise vejen til at blive en aktiv del af arbejdsmarkedet for mennesker med nedsat arbejdsevne.

- [Samrådsspørgsmål Ø fra Leif Lahn Jensen (S)]
- Der spørges til baggrunden for, at regeringen har besluttet at fjerne muligheden for at socialøkonomiske virksomheder kan fravige rimelighedskravet.
- Hertil vil jeg gerne bemærke, at der er tale om et forsøg, som blev iværksat af den tidligere regering, og som man i 2014 valgte kun at forlænge med ét år. Forsøget blev således ikke permanentgjort under den tidligere regering og stod derfor til at udløbe i 2015.
- Forsøget omfattede førtidspensionister i løntilskud i alle virksomheder, og ikke kun socialøkonomiske virksomheder.
- Af hensyn til bl.a. socialøkonomiske virksomheder og de førtidspensionister, der allerede arbejder, valgte jeg at forlænge forsøget i 2016 for de førtidspensionister, der allerede var omfattet af ordningen.
- Den tidligere regering havde nedsat en arbejdsgruppe, med deltagelse af blandt andre arbejdsmarkedets parter, der skulle undersøge muligheden for en permanent lempelse af rimelighedskravet for en bredere gruppe af udsatte ledige el-

ler ydelsesmodtagere i socialøkonomiske virksomheder.

- Da arbejdsgruppen ikke kunne nå til enighed om en model for permanent lempelse af rimelighedskravet, var det naturligt at nedlægge arbejdsgruppen.
- Såfremt arbejdsmarkedets parter vil se på problemstillingen igen og komme med en fornuftig samlet anbefaling, vil jeg være positivt indstillet over for at følge den.
- Jeg har derfor bedt Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering om at indkalde parterne til et møde med henblik på at finde en løsning, der er fornuftig.
- Jeg håber, at vi kan blive enige om en god løsning, der giver mening for alle parter.

[Samrådsspørgsmål Å fra Leif Lahn Jensen samt AC og AD fra Karsten Hønge]

- Der bliver videre spurgt til, hvordan regeringen vil sikre, at førtidspensionister har mulighed for at komme tættere på arbejdsmarkedet. Videre bliver der spurgt til, hvad min holdning er til, at livskvaliteten kan blive forringet for de førtidspensionister, der ikke længere kan få ansættelse

med løntilskud i en socialøkonomisk virksomhed ved lempelse af rimelighedskravet, og om jeg kan garantere, at de vil få et andet job, der er afpasset efter deres formåen.

- Som jeg nævnte før, har jeg bedt Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering om at indkalde arbejdsmarkedets parter til et møde med henblik på at finde en fornuftig løsning for førtidspensionister i løntilskud.
- Med det sagt, vil jeg gerne minde om, at udgangspunktet for en førtidspension efter reformen er, at ens arbejdsevne er så nedsat, at man ikke har udsigt til at kunne forsørge sig selv.
- Hvis man har udsigt til at kunne forsørge sig selv, skal man – alt efter omstændighederne – have et fleksjob eller et ressourceforløb og får dermed chancen for en tilknytning til arbejdsmarkedet i stedet for en førtidspension.
- Særligt for de mange mennesker, der allerede har fået en førtidspension på et tidspunkt, hvor de nye muligheder for minifleksjob og ressourceforløb ikke var til stede, skal der selvfølgelig være mulighed for gøre nytte på arbejdsmarkedet. De muligheder er der:

- De kan komme i virksomhedspraktik eller løntilskud.
 - De må tjene ca. 74.000 kr. om året uden at blive modregnet i førtidspension.
 - De har ret til at få hjælp af jobcentret til at finde et job.
- Der er i dag ca. 4.600 førtidspensionister, der er ansat i løntilskud.
 - Til sammenligning viser en foreløbig opgørelse af 24 kommuners brug af den særlige dispensationsmulighed for rimelighedskravet, at disse kommuner har givet dispensation til ansættelse af 78 førtidspensionister i løntilskud.
 - Det er altså helt marginalt set i forhold til den samlede gruppe af førtidspensionister i løntilskud.

[Samrådsspørgsmål AB fra Leif Lahn Jensen og AE fra Karsten Hønge]

- Der spørges også til, hvad regeringen mere konkret vil gøre for at støtte borgere med nedsat arbejdsevne i at blive en del af det arbejdende fællesskab, og for at få arbejdsgiverne til at ansætte personer med psykiske, sociale eller fysiske problemer.

- Jeg vil gerne slå fast, at danske virksomheder allerede i dag løfter et stort socialt ansvar, når det handler om at hjælpe udsatte borgere tættere på arbejdsmarkedet.
- En undersøgelse fra SFI viser, at andelen af virksomheder med støttet beskæftigelse som fleksjob, løntilskud, jobrotation, skånejob mv. er steget fra 10 pct. i 1998 til 25 pct. i 2014.
- Undersøgelsen viser også, at der er flere virksomheder, der gerne vil tage et socialt ansvar.
- Jeg mener bestemt, at vi skal have endnu mere fokus på den virksomhedsrettede indsats – også for de udsatte borgere.
- Det kræver støtte fra jobcentret og virksomheden, og det kræver, at både jobcenter, virksomhed og borger er forberedt på, hvad der skal ske, og hvordan der bliver fulgt op.
- Det arbejde er vi i gang med.
- Ved satspuljeforhandlingerne i efteråret 2015 afsatte aftalepartierne 78,2 mio. kr. i perioden 2016-2019 til at styrke kommunernes arbejde med den virksomhedsrettede indsats for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet.

- Dertil har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering netop igangsat et forsøg til 53,5 mio. kr., hvor 16 kommuner får særlig støtte til at udvikle en systematisk virksomhedsindsats for de mest udsatte borgere (JobFirst).
- Og de her indsatser understøtter jo netop reformen af førtidspension og fleksjob, som blev vedtaget af et bredt flertal i Folketinget:
- Her blev det muligt for personer med en meget begrænset arbejdsevne at arbejde i få timer om ugen i et fleksjob.
- Og det blev lettere for virksomhederne at ansætte i fleksjob, da arbejdsgiveren kun skal betale for de timer, som borgeren reelt arbejder.
- Og for de personer, der har brug for en ekstra indsats til at udvikle arbejdsevnen, giver vi nu ressourceforløb, hvor en god virksomhedsindsats skal spille en endnu større rolle.
- Vi skal ikke opgive nogen, hvis der er en chance for, at de med den rette hjælp kan få fodfæste på arbejdsmarkedet.

[Samrådsspørgsmål AA fra Leif Lahn Jensen]

- Der bliver spurgt til, om det danske arbejdsmarked vil blive mere eller mindre rummeligt med beslutningen om at fjerne muligheden for at dispensere fra rimelighedskravet for førtidspensionister i løntilskud.
- Først og fremmest er det vigtigt at huske på, at rimelighedskravet ikke gælder for alle personer med en nedsat arbejdsevne.
- Rimelighedskravet gælder fx ikke for personer i fleksjob.
- Derfor mener jeg, at det rummelige arbejdsmarked handler om meget mere end socialøkonomiske virksomheder og skånejob.
- Det handler om at give plads til de personer, der har et behov for forskellige hensyn i tilrettelæggelsen af konkrete arbejdsopgaver og forholdet til kollegaer på arbejdspladsen.
- Her har alle virksomheder gode muligheder for at løfte et socialt ansvar. Det kan være ved at tilbyde virksomhedspraktik til personer i ressourceforløb eller fleksjob til personer med nedsat arbejdsevne.
- Reformen af førtidspension og fleksjob har netop været et helt nødvendigt skifte, hvor vi nu ser

på menneskers muligheder og ikke begrænsninger.

- Vi skal ikke opgive mennesker og overlade dem til passiv forsørgelse, hvis der er mulighed for, at de kan blive en del af det arbejdende fællesskab.
- Tak for ordet.